

Otvorena jedanaesta koncertna sezona Crnogorskog simfonijskog orkestra

PODGORICA - Jedanaestu koncertnu sezonu Crnogorski simfonijski orkestar započeo je preksinoć na Velikoj sceni Crnogorskog narodnog pozorišta.

Program koncerta stilski je bio objedinjen i obuhvatio je tri žanrovska raznorodna djela iz opusa njemačkog kompozitora romantizma - Roberta Šumana. Pod upravom maestra Grigorija Kraska, u prvom dijelu večeri izvedena je uvertira iz opere „Genoveva“, op.81 i „Koncert za violinu i orkestar u d-molu“, dok je u nastavku programa odsvirana „Simfonija br.1“ u B-duru, op.38. Solističku dionicu u koncertu tumačio je Ivan Počekin, ruski umjetnik kojeg smatraju jednim od najboljih violinista mlade generacije.

Genoveva

Dva teatarska komada iz 19. vijeka - „Život i smrt Sv. Genoveve“ i „Genoveva“, čija je radnja zasnovana na srednjovjekovnoj legendi o Genovevi od Brbanta, poslužila su Šumanu kao osnova za libreto njegove jedine opere, koju je napisao 1848. godine. Međutim, kritike na račun libreta i dramaturškog uobličenja muzičkog sadržaja bili su glavni razlozi zbog kojih djelo nije uspjelo da se održi na repertoarima opernih kuća, za razliku od uvertire koja se smatrala izuzetno uspješnom, pa je samim tim njeno samostalno izvođenje nastavljeno sve do danas. Nakon tamno obojenog „tona“ u uvodu, maestro Krasko je zvučno izbalansirano sprovodio sve teksturne alternacije i dinamički sugestivno uobličavao dramaturšku nit kompozicije. Crnogorski simfonijski orkestar je pod njegovim vodstvom jasno i dosljedno

Britko i smjelo u nove poduhvate

ROMANTIČARSKA ESTETIKA: Crnogorski simfoničari i solista Ivan Počekin

Program koncerta stilski je bio objedinjen i obuhvatio je tri žanrovska raznorodna djela iz opusa njemačkog kompozitora romantizma - Roberta Šumana... I ovaj pouzdan i siguran nastup naših muzičara publika je dočekala s velikom podrškom i odobravanjem

elaborirao tematsku ravan i po ko zna koji put pokazao sa koliko razumijevanja i osje-

čaja pristupa romantičarskoj estetici.

Koncert

Jedini violinski koncert Šuman je napisao 1853. godine, posvetivši ga mađarskom violinisti, dirigentu i kompozitoru Joahinu Jozefu. Osporavajući način uobličenja sadržaja u koncertu (koji je pripisivao lošem mentalnom stanju kompozitora), Jozef djelo nikada nije izveo, zašta je imao podršku Klare Šuman i Johanesa

Bramsa. Tek nakon osamdesetak godina, tragom spiritualnih poruka, rukopis je „pronaden“, i u revidiranom izdanju (Hindemith) izveden u Njemačkoj. Ipak, originalnu verziju tumačio je Jehudi Menuhin, koji je ovo ostvarenje prepoznao kao istorijski nedostajanje sponu između Betovena i Bramsa. Maestro Krasko i crnogorski simfoničari su iznijeli potentan, odvažan i smio početak koncerta. Prvi stav je više promišljen simfonijski, manje koncertantno (bez solističke kadence), pa je s tim u vezi i tretman soliste bio prilagođen toj zamisli, što je u pojedinim momentima

podrazumijevalo stopljenost zvuka Počekinog instrumenta sa orkestrom. S druge strane, violinista je tokom većeg dijela prvog stava iskazao svojevrstan dinamizam frazeološke ravni. U intermecu (2.stav) dominirali su Počekinova zvučna svedenost, introvertnost, blago reflektujući liricizam, koji je suptilno ispraćen od naših simfoničara i maestra Kraska. Značajno mjesto u centralnom stavu kompozitor je dao i dionici solo violončela, koju je uz vrlo sugestivni izraz i posvećenost i najmanjoj kompozitorskoj zamisli iznio vođa čela CSO-a Dmitrij Prokofjev.

Vanja VUKČEVIĆ

Internacionalni sajam knjiga: Razgovor o crnogorskom muzičkom naslijeđu, knjiga Marijane Terić...

Prava poezija ne da se prepričati

PODGORICA - Tokom četvrtog dana Internacionalnog sajma knjiga u Podgorici upriličen je važan razgovor o crnogorskom književnom i muzičkom naslijeđu. U razgovoru su učestvovali Novak Kilibarda, Senad Gačević, Srđan Bulatović, Mićo Miranović i Vladimir Vojinović.

Tema je bila status književnog i muzičkog naslijeđa u Crnoj Gori, a u fokusu je bila lirska poezija s aspekta književne teorije, istorije, kritike.

Literarna vrijednost

Na pitanje Vojinovića što je literarno vrijedno u sevdalinkama, Kilibarda je naveo da je u Crnoj Gori kod pojedinaca zadržan negativan stav prema drugim narodima, npr. „Ropstvo pod Turcima“, ali da je ono što je najsuptilnije izgrađeno u Crnoj Gori i jednako je pjevaju sve vjeroispovijesti - sevdalinka. -Svaka prava poezija ne da se prepričati jer je rođena sestra muzike. Isto se tako sevdalinka ne može prepričati jer bi bila lošija - kazao je Kilibarda. Gačević je odgovarao na pita-

nja što sve čini Muzička akademija da se zaštiti crnogorsko muzičko naslijeđe i kako sačuvati sevdalinku. Naveo je da je osnovni problem nepostojanje institucija koje bi se bavile crnogorskim muzičkim naslijeđem, kao i nepostojanje stručnih ljudi da se time bave - muzikologa.

-Ne postoji nikakav sistematski pristup zaštiti crnogorskog muzičkoga naslijeđa - ocijenio je Gačević. Naveo je da se etnomuzikologija i etnologija najteže bore s vremenom i da je zbog toga neophodno osnivanje institucija. Ono što šteti očuvanju muzičkog naslijeđa u Crnoj Gori, kako je kazao, je i nepostojanje narodnog orkestra, kao i pogrešno pjevanje izvornih tekstova.

Naučna monografija

U okviru programa četvrtog dana Sajma predstavljena je knjiga „Unutrašnja strana vremena“ Marijane Terić. O djelu su, uz autorku, govorili Jelena Knežević, Vasko Raičević, Aleksandar Radoman, Milan Marković. -Knjiga Marijane Terić nauč-

ISTRAŽIVAČKI PODUHVAAT: Promocija knjige „Unutrašnja strana vremena“ Marijane Terić

na je monografija koja polazeći od pojedinačnih aspekata romana nudi odgovore na čitav niz pitanja o stvaralaštvu Milorada Pavića i njegovoj poziciji rodonačelnika postmodernog fantastičnog pripovijedanja u južnoslovenskim književnostima, čime prevazi- lazi okvire zadatka koji je autorka postavila na početku istraživanja - da polazeći od nemimetičkih pripovijednih tehnika izdvoji elemente fantastike u romanu „Unutrašnja strana vetra“ i utvrdi na koji

način oni proizvode osnovne literarne efekte karakteristične za postmoderni roman - kazala je Jelena Knežević. Prema riječima Aleksandra Radomana, autorka je pristupila analizi fantastike u djelu Milorada Pavića osvjetliši fenomen fantastike u književnosti i posebno njegovu funkcionalnost u kontekstu poetike postmodernizma. Četvrti dan Sajma obilježilo je i predavljanje stvaralaštva književnice i novinarkе Slađane Bukovac. Razgovaralo se o

njenom romanu izdatom 2016. godine pod nazivom „Stajski bolest“, a dat je osvrt i na djelo „Rod avetnjaka“ koje je 2009. godine dobilo nagradu „Fran Galović“. Na Sajmu je upriličena i promocija knjige „Istra 'spod ponjave“ Darka Dukovskog. Autor je hronološki obradio tabu teme poput: abortusa, incesta, celibata, bračnih odnosa, rod- nih uloga i dr. Kako se čulo na promociji, „Istra 'spod ponjave“ nosi podnaslov „Povijesni erotikon

istarski: od kraja 19. do početka 21. stoljeća“. Tema, a svakako i pristup predstavljaju iskorak u književnosti. U pratećem programu četvrtog dana Sajma knjiga predstavljeno je i stvaralaštvo Avgustin Kupša, Miroslav Čurčića, kao i Ota Horvata. -Horvat je jedan od najmodernih srpskih pisaca. Piše poeziju i prozu, govori više jezika - kazala je Bora Babić.

Puteni džez

Peti dan Internacionalnog sajma započeo je promocijom knjige „Prostor zaposijeda tišina“ Braca Subotića. Pored autora, učesnici su bili Tijana Rakočević i Đorđe Šćepović. -Poezija Braca Subotića je lična, zapisana i, iznad svega, subverzivna. Reklo bi se da je upravo povremeni prelazak iz sopstvenoga somnambulizma u zadivljujuću prirodnost pute-noga džeza ono što podrazumi- jevanoga čitaoca uvodi u (samo)posmatrajući ulogu - on biva tronut susretom sa sopstvenim Nesvjesnim iznova sav- svim nepripremljen za vanfik- tivnu egzistenciju - kazala je Tijana Rakočević. **R.K.**